

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

20. ČÍSLO / XXXIII. ROČNÍK

24 Kč • 1,10 €

18. KVĚTNA 2025

Z obsahu:

Velikonoční víra není usazením

v náboženské jistotě

Homilie papeže Františka
pro mši svatou
v neděli Zmrtvýchvstání
20. dubna 2025,
náměstí sv. Petra v Římě
- strana 2 -

Nejkrásnější proroctví

Zamyšlení nad

liturgickými texty

5. neděle velikonoční
(cyklus C)

Bratr Amadeus

- strana 3 -

Svatá Jáchyma de Vedruna

Libor Rösner

- strana 4 -

Láskou přemohli nenávist

Jan Gasparis

- strana 6 -

Svatá Matka Tereza

vypravuje...

- strana 8 -

Naděje

Marcel Farin

- strana 9 -

Miriam, Matka Ježíšova

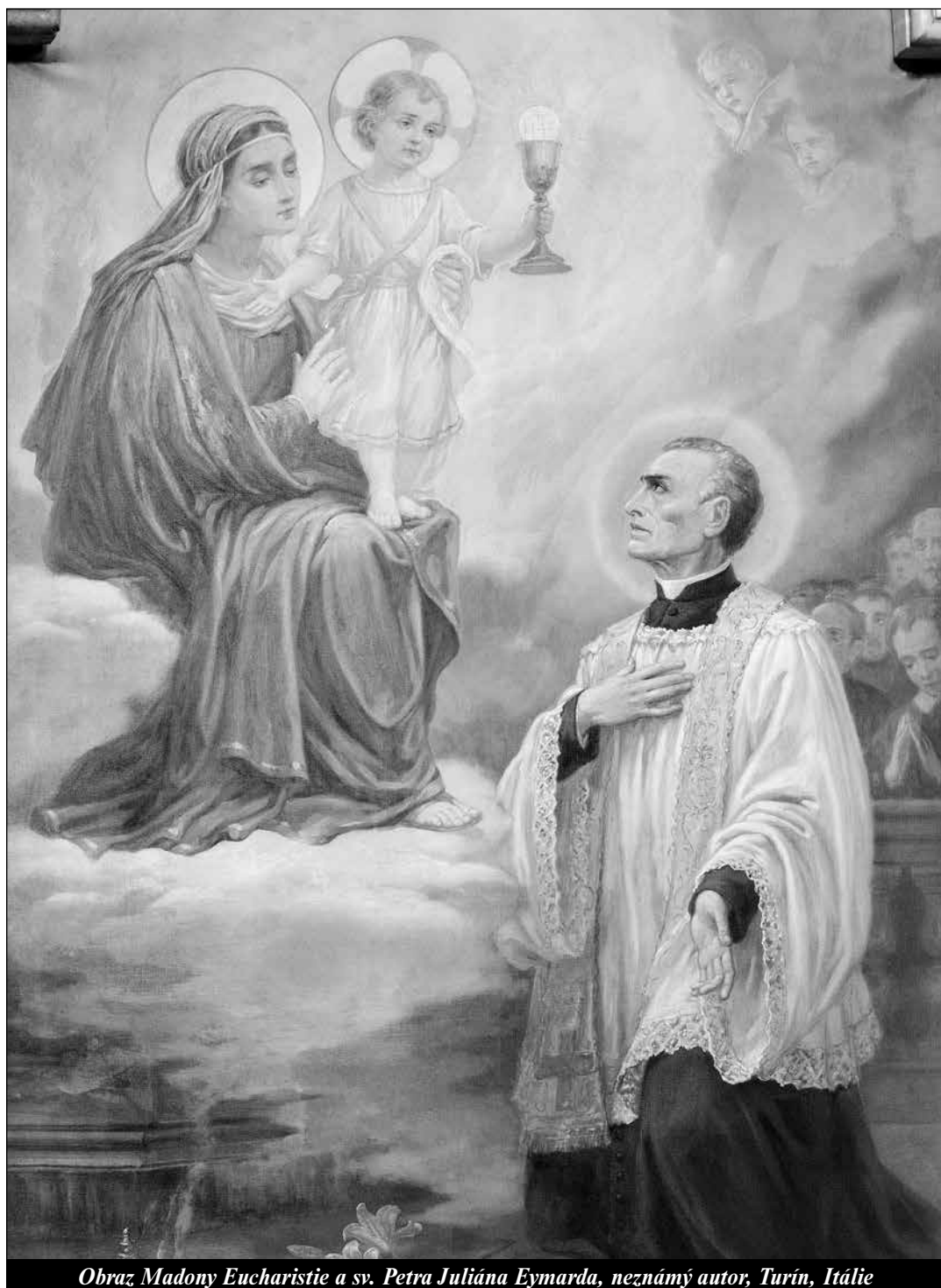
René Lejeune

- strana 10 -

Chléb svaté Zity (22)

Silvia Koscelanská

- strana 11 -

Obraz Madony Eucharistie a sv. Petra Juliána Eymarda, neznámý autor, Turín, Itálie

Láskou přemohli nenávist

Pán Ježš svou smrtí na kříži ukázal, jak velice miluje každého člověka. To on nás uschopňuje k lásce k bližnímu, a to i k té heroické, je-li to zapotřebí. Dosvědčují to neobyčejné příklady lidí, kteří obětovali svůj život při záchraně druhých.

Jakkoliv se heroické jednání sv. Maximiána Kolbeho dostalo na úroveň symbolu, je na místě připomenout také jiné příklady obětí za druhé, třebaže nejsou tak známé. V této souvislosti je v dějinách lidstva specifické 20. století, které není náhodně nazýváno „stoletím mučedníků“. Podle badatelů obětovalo svůj život pro Boha a bližního více lidí než za uplynulých devatenáct století dohromady.

Šel na smrt místo bratra

Během náboženského pronásledování probíhajícího za španělské občanské války se udál jeden pozoruhodný příběh.

Alberto Meléndez byl čtvrtým z deseti dětí Pabla Meléndeze Gonzala, slovního valencijského právníka, dobrého katolíka a člena Katolické akce. V době vypuknutí občanské války měl 27 let. Byl svobodný a docela nedávno úspěšně dokončil právníká studia. V září roku 1936 zabušili na dveře jeho rodného domu příslušníci rudé Lidové fronty. Chtěli odvést otce rodiny s jeho stejnojmenným nejstarším synem. Pablo mladší už byl tehdy ženatý a měl dvě děti. Alberto ho chtěl zachránit, proto se za něj začal vydávat. Byl proto spolu s otcem zatčen a převezen do valencijského vězení. Setkali se tam se svými známými. Protože nechtěl, aby pravda vyšla najevo, poprosil je Alberto, aby ho oslovovali „Pablo“.

Pablo starší a Alberto stanuli 24. září 1936 před popravčí četou. Jejich mrtvá těla byla pohozena na cestě vedoucí do města Castellar. Poté, co je jedna z Pablových dcer identifikovala, dostalo se jim důstojného pohřbu na hlavním hřbitově ve Valencii.

Alberto byl zařazen do skupiny 91 španělských mučedníků (66 diecézních kněží, 8 řeholních osob a 17 laiků) zavražděných z nenávisti k víře ve 30. letech 20. století, jejichž beatifikační proces na diecézní úrovni se nedávno uzavřel. Španělé si v současnosti připomínají 2 069 svatých

a blahoslavených mučedníků z nejtragičtějšího období svých dějin.

Zamilovala si snachu jako vlastní dceru

Marianna Biernacka, roz. Czokałová, se narodila roku 1888 v Lipsku nad Biebrzou. Ve dvaceti letech se provdala za Ludwika Biernackého. Přivedli na svět šest dětí, leč čtyři z nich tento svět opustily krátce po narození. Pro oba manžele to musely být citelné rány. Dospělosti se dožili pouze Leokadia a Stanisław. Rodiče je i sebe živili z výnosů svého dvacetihektarového hospodářství. Po manželově smrti žila Marianna se svým synem a po jeho svatbě přijala pod svou střechu snachu Annu. S mladým párem prožívala koloběh dní, v nichž jim a později i jejich dítěti prokazovala starostlivost, vlídnost a mateřskou lásku. Brala svou snachu jako vlastní dceru, společně snášely tíhu zemědělské driny, zpívaly breviář a radovaly se z narození prvního dítěte – Geni.

Na počátku července roku 1943 započalo zatýkání obyvatel Lipska a okolí v rámci odvety Němců za zabití německého policisty partyzány. Na seznamu osob určených k zatčení se nacházeli i Stanisław s Annou, jež v té době byla v pokročilém

Manželé Ulmovi se šesti dětmi a sedmým v mateřském lůně

Marianna Biernacka

stadiu těhotenství. Ráno 1. července vstoupil do obydlí Biernackých německý voják a poručil mladým manželům opustit domov. Marianna při pohledu na to padla esesákovi k nohám a prosila ho, aby jí dovolil jít na smrt namísto snachy. Němec na její návrh přistoupil. Hned poté byla se synem a dalšími zatčenými převezena do vězení v Grodně, ležícím v dnešním Bělorusku. Před smrtí ještě poprosila, aby mohla dostat růženec. Dne 13. července 1943 byla spolu s dalšími 49 obyvateli Lipska Němci zastřelena u pevnůstky nedaleko vsi Naumowicze u Grodna.

V okamžiku smrti měla 55 let. Nikdo ji k hrdinskému rozhodnutí nenutil, mohla zůstat zticha. Mohla též obětovat svůj život, aby zachránila syna. Marianna se však obětovala za snachu. Zachránila ji i dítě, které Anna čekala. Udělala to z heroické lásky k druhému člověku. S naprostou jistotou zde můžeme hovořit o její mimořádné sebeoběti a heroické smrti. Projevila nejen obdivuhodnou úctu k nenarozenému životu, ale i starost o to, aby její dvouletá vnučka neztratila matku. Její oběť nepřišla vničeč. Anna porodila dceru, přežila válku, dočkala se vnuků a pravníků a dožila se 98 let!

Obyvatelé Lipska nad Biebrzou dotvrzují, že Marianna Biernacka byla vzorem jak v rodinném životě, tak i ve farním. Vyznačovala se skromností, prostotou a tichostí srdce. Její heroický čin je v živé paměti především místních lidí, kteří její oběť přirovnávají k oběti sv. Maximiána Kolbeho. Lipská mučednice je nazývána patronkou tchýní, snach a nenarozeného života.

Dne 13. června 1999 sv. Jan Pavel II. pozvedl Mariannu Biernackou ke cti ol-

táře. Dostala se tím do skupiny 108 blahoslavených polských mučedníků zavražděných během II. světové války.

„Jestliže někdo položí svůj život za své přátele“ (Jan 15,13)

Uvedené příklady se týkaly osob, jež položily život za blízké příbuzné. Nijak to nesnižuje ani váhu jejich mučednictví, ani nesmírnost jejich obětí, o to více však ohromuje svědectví polské rodiny Ulmových, kteří se za II. světové války rozhodli zcela nezištně zachránit před záhubou členy několika židovských rodin. Jejich postoj udivuje o to více, že tehdejší Polsko bylo jedinou Němci okupovanou zemí, v níž i za nejmenší pomoc Židům hrozily vysoké tresty. Za jejich ukrývání pak hrozil trest smrti pro celou rodinu. Ulmovi si této hrozby byli zcela vědomi...

Józef Ulma se narodil v roce 1900 ve vesnici Markowa v chudé rolnické rodině. Ukončil s oceněním zemědělskou školu a byl nejen výborným studentem, ale vynikal i nad své vesnické okolí. Zajímal se o spoustu věcí, uváděl do života technické novinky. Byl též společensky aktivní, např. byl členem Svazu katolické mládeže. Propagoval zahradničení a pěstování zeleniny. Zabýval se rovněž včelařstvím a knihvačstvím. Zkonstruoval si fotoaparát, díky čemuž se mohl věnovat svému největšímu koníčku. V pětácti letech se oženil s Wiktorii Niemczakovou, o dvanáct let mladší dívkou. Narodilo se jim šest dětí. Výbuch II. světové války zapříčinil, že víra a postoje manželů Ulmových byly vystaveny zkoušce, z níž oba vyšli vítězně.

Značný vliv měla na Ulmovy každodenní modlitba a četba Pisma svatého, jakož i účast na bohoslužbách podle liturgického kalendáře přesně v duchu života na polském venkově. Nový rok začínali modlitbou, účastí na postních pobožnostech a zbožně prožívali Svatý týden. Účastnili se i májových pobožností a procesí během oktávy Božího Těla. Vzdávali díky za úrodu a na dožínky přinášeli snopy obilí, aby prosili o další požehnání. Posvěcovali obilí na nový osev, modlili se s farníky růžencem a pravidelně se zpovídali. Každý den zahajovali modlitbou a zpěvem breviáře. „*To vše budovalo jejich manželskou spiritualitu a bylo důkazem hluboké víry Józefa a Wiktorie. Jejich žebříček hodnot, vnitřní život (...), každodenní jednání vycházely*

z jejich katolické víry. Oba vyrůstali v katolických rodinách, v dospívání se angažovali v životě farnosti i markowské vesnické komunity a pravidelně se účastnili mši svatých.“ (E. Nowak, *Rodzina Ulmów w literaturze*)

Přestože měl Józef početnou rodinu a těšil se ze skromné úrody, se svou ženou se rozhodl pomáhat pronásledovaným Židům. Pravděpodobně v druhé polovině roku 1942 přijal pod svou střechu osm uprchlíků z rodin Goldmanových (zvaných Szallamovi), Grünfeldových a Didnerových. Nadto pomohl jiné židovské rodině vykopat v nedalekém lese zemljanku a nosil jim jídlo a další potřebné věci. Po čase však zemljanku objevili Němci a její obyvatele postříleli. To, že jim Ulmovi pomáhali, tehdy najevo nevyšlo. Osm Židů se nadále skrývalo v domě Ulmových až do jara roku 1944. Tehdy Ulmovy udal Ukrajinec, jenž si přivlastnil majetek ukrývaných Židů a chtěl se zbavit právoplatných vlastníků.

Dne 24. března 1944 vtrhli krátce před svítáním do domu Ulmových němečtí četníci a rozpoutali masakr. Nejprve postříleli ukrývající se Židy, poté vyvedli před dům Józefa Ulmy s Wiktorii, jež byla v pokročilém stupni těhotenství, a zastřelili je. Šestici dětí, které popravu svých rodičů musely sledovat, zastřelili krátce nato rovněž. Nestarší Stasia měla osm let, nejmladší Marysia půl roku. Wiktoria začala pravděpodobně během popravu rodičů, neboť jeden svědek exhumace později podal svědectví o tom, že po vykopání mrtvých těl viděl hlavičku dítěte vyčnívající ven z matčiných rodidel.

Po skončení masakru přikročili němečtí četníci k rozkradení majetku svých obětí. Podle svědků byla jejich kořist tak

Děti zvěčněné na fotografii pořízené otcem Józefem Ulmem

velká, že potřebovali šest vozů k jejímu odvezení. Dá se říct, že měli zájem o to, co mělo být v jejich očích z lidského hlediska nejcenější, a nevěšili si věci, které podle nich cenné nebyly, případně se jim nehodily. Na místě tak nechali například Nový zákon... Tato kniha zůstala němým svědkem rodinné spiritualitu a mučednické smrti. Nový zákon nese stopy pravidelného užívání a jsou v něm i poznámky a také, což je nejvíce udivující, červeně podtržené podobenství o milosrdném Samaritánovi, na jeho okraj někdo napsal velkými písmeny slovo „TAK“, tj. „ANO“. Ne bez důvodu se tedy Ulmovým přezdívá „Samaritáni z Markowé“. Je nade vši pochybnost, že když se rozhodli pomáhat Židům, vedly je k tomu čistě křesťanské pohnutky a evangelní láska k bližnímu. Dne 17. prosince 2022 podepsal papež František dekret o mučednictví rodiny Ulmů, jenž otevřel cestu k jejich brzké beatifikaci⁽¹⁾.

Podobných rodin jako Ulmovi bylo za války povícero. Dosavadní odhady počtu Poláků ukrývajících tehdy Židy se pohybují od 160 000 do 360 000, přičemž polovina z nich byla zastřelena. Dlužno podotknout, že do pomoci Židům mohl být zapojen až milion polských občanů. Výmluvný je rovněž fakt, že mezi osobami odměněnými medailí „Spravedliví mezi národy“ (označení pro lidi zachraňující Židy) představují Poláci nejpočetnější skupinu – přes 25 % takto označených lidí ze 40 zemí na celém světě.

„Co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“ (Lk 10,25)

Ve své řeči na rozloučenou Pán Ježíš řekl: „*Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele.*“ (Jan 15,13) Výše zmiňovaní mučedníci dosáhli právě na tento nejvyšší stupeň křesťanské lásky. Pro každého člověka připravil Bůh jiný plán. Nepožaduje po každém, aby šel cestou mučednictví a napodobil heroické skutky těch svatých a blahoslavených, kteří obětovali své životy při záchraně druhých lidí. Nicméně příklad jejich lásky k Bohu a bližním má posilovat naši víru a dát nám návod k tomu, jakými hodnotami se máme v životě řídit. Je současně důkazem síly Boží milosti, která člověka uschopňuje k heroickým skutkům. Sám

ze sebe by nebyl s to dosáhnout onoho nejvyššího stupně lásky – „Beze mne nemůžete činit nic“ (Jan 15,5).

Pán Bůh respektuje naši svobodnou vůli a přeje si, abychom ve svobodě dozrávali do plnosti lásky. Ukazuje nám cestu ke svatosti, která spočívá v bytí věrným v maličkostech: „Kdo je věrný v nejmenší věci, je věrný také ve velké.“ (Lk 16,10) Z horlivosti v maličkostech se rodí velké činy. Pán Bůh si přeje, abychom mu byli věrní skrze naplňování (s láskou) svého povolání, plnění každodenních povinností, dennodenního překonávání své nechuti a antipatií vůči druhému člověku, nabízení pomocné ruky a pěstování pochopení vůči potřebám bližních. Po smrti bude me souzení z lásky – ryzí a nezištné. Pán Bůh nám přikazuje, abychom se navzájem

Józef a Wiktoría Ulmowi

milovali a abychom nemilovali jenom své přátele, ale i nepřátele, abychom nastolovali pokoj a usmiřovali znesvářené strany, abychom byli milosrdní a – což je mimořádně důležité – vždy všem všechno

odpouštěli: „Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali, jako já jsem miloval vás. (...) Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým.“ (Jan 13,34–35) „Miluj bližního svého jako sám sebe.“ (Mt 19,19) „Blaze milosrdným, neboť oni dojdou milosrdenství. (...) Blaze těm, kdo působí pokoj, neboť oni budou nazváni syny Božími.“ (Mt 5,7–9) „Cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.“ (Mt 25,40)

Z Trwajcie w miłości 1/2023
přeložil -lr
(Redakčně upraveno)

Poznámky:

⁽¹⁾ K beatifikaci došlo 10. září 2023. [pozn. red.]

Svatá Matka Tereza vypravuje...

Správný okamžik

Jednoho dne k nám přišel muž s lékařským předpisem. Řekl: „Moje jediné dítě umírá. Lék, který potřebuji, v Indii není a musí se opatřit v zahraničí.“ Právě v tomto okamžiku, když jsme spolu ještě mluvili, vstoupil dovnitř jiný muž s košem plným léků. Zcela nahoře byla krabička s hledaným lékem. Kdyby byla níže, neviděla bych ji. Kdyby přišel dříve nebo později, také bych ji neviděla.

Ale právě v tom okamžiku se Bůh mezi miliony a miliony dětí s něžnou láskou postaral právě o to malé dítě ze slumu a poslal mu v pravý čas lék, aby je zachránil. Chválím a velebím Boží něhu a lásku, protože každé dítě, ať je chudé nebo bohaté, je dítě Boží, stvořené Stvořitelem všech věcí.

Vysoký obnos

Hledali jsme v Londýně dům, abychom mohli otevřít náš noviciát. Byly s tím veliké těžkosti. Po několika víceméně marných pokusech se přihlásila jedna anglická paní: „Mám skutečně dům na prodej, ale stojí 6 500 liber. Já nevěřím v nic, ale věřím ve vaše dílo.“

Celý den procházely sestry městem, navštěvovaly domy, vedly rozhovory, mluvily v rozhlase. Když se večer sešly a sečetly, kolik nasbíraly, činilo to přesně 6 500 liber. Příští den jsme dům koupily.

Pomohl mé věci

Po návratu z Patmy jsem procházela Kalkatou. Zcela náhodou jsme se potkali s jedním knězem, který mě prosil o příspěvek pro podporu dobrého tisku. Když jsem odcházela z domu, měla jsem pět rupií, a z toho jsem již čtyři dala chudým. Dala jsem mu tedy, co jsem měla. Večer mi týž kněz přinesl obálku. Řekl mi, že mluvil s jedním známým, který by chtěl podpořit naše dílo. V obálce bylo 50 rupií. Cítila jsem v tom okamžiku, jak Bůh pomáhá mé věci, a za nic na světě bych to ho nenechala.

Teplá lidské ruky

Jednou jsem šla ulicemi Londýna. Uviděla jsem muže, který seděl na zemi celý schoulený. Když mě prosil, abych se k němu sehnula, zastavila jsem se, podala jsem mu ruku a zeptala jsem se ho, jak se mu vede. Podíval se na mě a řekl: „Po takové dlouhé době cítím opět teplo lidské dlaně. Po takové době.“ Jeho oči tak zazářily a posadil se rovně. Již ta troška tepla lidské ruky vnesla radost do jeho života.

Musíš to jednou zažít. Musíš otevřít oči dokořán a jednat také tak.

Jsem překvapena, kolik mladých lidí na Západě je závislých na drogách. A ptám se po důvodech. Není snad v jejich rodinách nikdo, kdo by se jim věnoval? Jsou jejich

otcové a matky tak zaměstnaní, že pro ně nemají vůbec žádný čas? Nešlo právě proto dítě na ulici a neupadlo tam do takových věcí? Chceme mír, ale tyto věci jej boří.

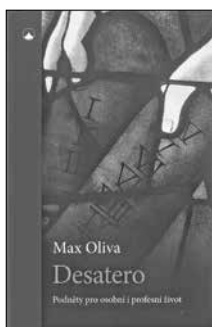
Nežádoucí – nemilovaní

Kdo jsou nejobožejší z ubohých? Nežádoucí, nemilovaní, ti, o které se nikdo nestará: hladoví, nazí, bezdomovci, malomocní, alkoholici a každá misionářka bliženské lásky. Naše sestry pracují v mnoha zemích celého světa. Pracují s těmi, kteří se uzavřeli do sebe. Jednoho dne jsem našla muže zcela zanedbaného, který se zavřel do své světničky. Sestry k němu vstoupily, vykoupaly jej, vyčistily jeho světnici a daly mu čisté prádlo. Nepromluvil při tom ani slova. Po dvou dnech řekl sestřám: „Přinesly jste do mého života Boha.“ Sestry zavolaly kněze. Muž se po 60 letech vyzpovídal. Příští ráno zemřel.

Za dvacet let mé práce je mi stále jasnější, že nejtěžší nemoc, jakou může člověk zažít, je být nežádoucí. Máme léky na lepru a malomocní se mohou vyléčit. Jsou léky proti tuberkulóze, mohou se vyléčit i souchotináři. Pro všechny nemoci jsou nějaké léky. Ale tak strašná nemoc, být nežádoucí, nemůže být vyléčena, leda skrze ochotné ruce, které poslouží, a láskyplné srdce, které miluje.

Zdroj: Archiv Světla

PRO KAŽDODENNÍ ŽIVOT S BOHEM

DESATERO

Max Oliva • Z angličtiny přeložila Marcela Koupilová • Redigovala Markéta Protivánková • Odpovědný redaktor Pavel Mareš

Desatero nás neomezuje v našem jednání, spíše nám pomáhá osvobodit se ode všeho, co nás zotročuje. Proto je není třeba vnímat negativně, jako zákazy – ale pozitivně, jako záruku a inspiraci pro další životní cestu. Úcta k Bohu, prožívání svátečních dnů, láskyplný vztah k rodičům, respekt k tělesné integritě každého člověka jsou stejně nadčasové hodnoty, jako úcta k manželství, hledání pravdy nebo respekt k osobní svobodě druhého a jeho právu na vlastní majetek. Max Oliva se zamýšlí nad Božími příkázáními a jejich významem pro dnešního člověka. Vychází z Písma svatého, *Katechismu katolické církve*, svých zkušeností a životních příběhů, s nimiž se jako kněz setkává.

*Karmelitánské nakladatelství ve společnosti KatMedia, s. r. o.
Brož., 115x180 mm, 120 stran, 199 Kč*

ŽIVOT POD VLÁDOU KRISTOVOU

*Raniero Cantalamessa • Z italského přeložila Ivana Hlaváčová • Redakce a rejstříky Markéta Protivánková
Odpovědný redaktor Pavel Mareš*

Autor napsal tuto knihu na podkladě svých postních kázání v papežském paláci a krok za krokem ji vyzkoušel při duchovních cvičeních pro nejrůznější ka-

tegorie, od klauzurních společenství po laiky pracující ve světě. Čtenáři může posloužit jako vodítko pro duchovní cvičení či rekolekce, jako průvodce nového života v Duchu Svatém, jako pomůcka při evangelizaci, katechezi, misijních příležitostech a především jako podnět k osobní meditaci o Božím slově.

*Karmelitánské nakladatelství ve společnosti KatMedia, s. r. o.
Páté, revidované vydání
Brož., 130x190 mm, 300 stran, 399 Kč*

365 DNÍ S PAPEŽEM FRANTIŠKEM

• RANNÍ PROMLUVY OD SVATÉ MARTY
Papež František • Z italských originálů přeložil Milan Glaser SJ • Úvod P. Daniel Vicha • Úryvky vybrala a sestavila Kateřina Zýmová • Redakce Ludmila Martinková a Pavel Mareš (odpovědný redaktor)

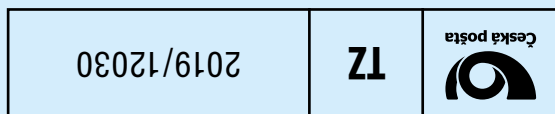
Ranní promluvy papeže Františka z Domu sv. Marty obsahují silné myšlenky, konkrétní příklady a krátká duchovní povzbuzení. Papež se nebojí žádného tématu. Uvažuje o smrti, hříchu a ďáblu. O korupci, vzájemném pomlouvání i duchu tohoto světa. Úplně nejvíc ale rozjímá o nekonečně milosrdném a milujícím Bohu. Učí nás dívat se na svět s pokorou, milovat druhé s trpělivostí, odpouštět, s radostí sloužit a s nadějí kráčet i temnými dny. Tyto promluvy byly proneseny v letech 2015–2020.

*Karmelitánské nakladatelství ve společnosti KatMedia, s. r. o.
Druhé vydání
Váz., 112x180 mm,
400 stran, 449 Kč*

Objednávky knih – tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzertce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803
Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz

Nabídku knih a devocionálií najdete na našich webových stránkách www.maticecm.cz.

Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
779 00 Olomouc